

ismert készítmények
őszülése ellen

ól Párisban.

mely a haját szepíti és ápolja, a
hajtalajt megerősíti, a korpa kép-
sít megakadályozza, annak ter-
kölcsönöz és a legkésőbb korig
Ára 1 frt.

Legjobb óvszer a haj
őszülése és kihullása el-
toja, a beteg haját új életre
előmozdítja. Ajánlható azoknak,
aknak Egy üveg ára 1 frt.

kitűnő hatással bír a hajtalajt
iszítására, mely a hajkorpa
olja: igen kedvelt fejműködő szer,
aközöl a fejbőrre. Egy üveg ára

atása csodálatos!

atát megtartani és a kopasz-
atjuk elege a RAVISSANTE
hajkenőccsel vagy a RAVIS-
egnagyobb elismerésben része-
tökéletesen kielégítő tulajdon-
dőségnek örvendnek.

ben mindig friss és valódi mi-
afordultával megrendelhető a

„virágkosárhoz.” városházter
egyszertárban király-ut. 12. sz.

hölgypor.

rad) Glogovaczon.

letesen ártalmatlan,
ismert hölgyporom,
em hogy maga után,
nten kellemetlen kül-
aságot és tapintatot
az arczör szépségét.
szője Pálmay Ilka
csak is egyedül ezen
s azt bárkinek is,

sulyu dobozokban.

or.

mely eddig sokak
etetele a legártal-
kitűnő, minthogy a
záját igen kellemes

Ára 70 kr.

résznél,

kir. udvari illat-
N. Váradon Mol-
gyógyszerész és

eléseket a kiirt he-

rősök számára

nehány „Betegbarát” című
mert váratlan gyors felgyó-
keztében azt mindenki ismer-
— Egy szerencsésen fel-
sorai önmagukban beszélnek;
ra figyelmeztetünk, hogy a
tívanátára Gorischek K. egye-
által (Bécs, I. István 6.)
mentve küldetik meg, a meg-
át nem okoz több költséget
előző lapért. (13)

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

A „Debreczeni Ellenőr” olvasóihoz.

Azt hiszem, ha egy politikai prostitu-
tának, egy elvtagadó renegetának, a minő-
nek én Tóvölgyi Tituszt ismerem, joga van
a Debreczen olvasóira appellálni, mint bi-
róra, akkor nekem, ki másféle politikai
nézetem voltam teljes életemben; és va-
gyok és leszek, míg eszem ép leend, míg
testem idegei, karom izmai mozogni tud-
nak, míg agyam gondolkodik, mindaddig
más politikai nézetem leszek, a minőn van-
nak azok a tisztelt olvasók, kik a »Deb-
reczeni Ellenőr«-t azért olvassák, hogy ab-
ból hitet, erőt, meggyőződést merítsenek,
akkor nekem szinten jogom van pár szót
szólni ezekhez a politikai ellenfeleimhez.

Tóvölgyi Tituszzal igen hamar kész
tudnék lenni. A társadalmi convenienc és
a bevett tisztességi szabályok szerint egy
oly ember, ki ha z u d o t t, holt ember.
Sajnos, hogy az újabb politikai erkölcsek
ily élő halottakat megtérnek. De még saj-
nosabb, hogy ép mi magyarok, a lovagias-
ságról ismeretes magyarok vagyunk azok,
kik az ily élő halottaknak nem csak azt
engedjük meg, hogy azt a levegőt szívják,
a melyet mi, hanem azon kívül elnézzük,
hogy irányt adhassanak, eszmét dobjanak
a közönség közé.

Miután azonban az eltaposott féreg-
nek is meg van az a joga, hogy fejét fel-
emlje: a sarkunkkal letiport kigyó is ha-
raphat, ha alaposan szót nem morzsoltuk
ezért megbocsáthatjuk Tóvölgyi urnak, hogy
neve alatt irt, s viszont bocsánatot kérék
lapom olvasóitól, hogy a »Debreczeni El-
lenőr« február 19-iki számában megjelent
cikkek hosszasan foglalkozom. Nem ő
miatta! Ő előttem halott. Nem támasztja
fel az az idézet sem, melyet Kossuth La-
jos nagy hazánkfianak leveléből böngettett
ki. Hanem kénytelen vagyok azért, mert a
»Debreczen« tisztelt olvasó közönségéhez
intézte cikkét.

Hogy »műveletlen« volt-e vagy sem a
»Debreczen«-ben megjelent tárcza, mely
Tóvölgyi urnak annyira az elevenére tapin-
tott, nem tudom, de hogy egy szög igaz
volt, már ezért jót állok. S én, ki hét,
nyolcz év óta foglalkozom a hirlapírás nem
igen göröngytelen mesterségével, minde-
ideig sohasem adtam politikai ellenfeleim-
nek, s velem ellentétben küzdő hirlap-
író társaimnak okot arra, hogy irmodoromat
a műveletlenség jellemezzék, erről tanulságot

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Csalárd napfényben.

Egy szép hölgy életrajzából.
— Nem, nem! Csak a szerelemről te
beszéljél ön. Én elhiszem, tudom, hogy nagyon
szeret engem, de nem akarok hallani egy szót
sem róla, mert én képtelen vagyok a boldog-
ságban hinn.

Mért néz oly merően és oly kétkedve
rám? Ah, gondolom én, miért? Ön ugy-e bár,
nem hallotta még tölem soha az őszinteség
hangját? Pedig az, a mit beszélek, szomorú
valóság. Nem akarom, hogy ön boldogságról
beszéljen, nem akarom s megtiltom, hogy sze-
retni merjen.

Ugy-e bár édes Ervin, ön szivtelennek
gondol engemet? Pedig lássa, én nyugalmát,
boldogságát akarom önnek. Higgye meg, azok
megsemmisülnének ama pillanatban, midőn
azt mondanám önnek: jól van, szerelme viszo-
nóva lesz; szeretem, hű fogok maradni, nem
csalom meg soha és nem hagyandom el, a
míg...

Mig?... Lássá Ervin, itt van a bökkenő.
Erre nem tudok önnek mit felelni?
De mit is feleljek? Hisz ön azt akarja,
hogy valósítsuk meg annak a kedves idilli
költeménynek az ideáját, a mit Burns írott
Anderson Jánosról és feleségéről! Ugy-e?
Nevetséges! Képzelmű, én is álmodtam
egykör ily eszméről.

Es ma? Ah, ma már nevetek az ily naiv

tehet úgy a fővárosi, mint a vidéki kor-
mánpárti sajtó, illetve zsurnalistika.

A Tóvölgyi fajta fráterek miatt nem
fogom sem természetemet, sem irmodoro-
mat megváltoztatni. De viszont az szent
igaz, s ismét hivatkozhatom azokra a hir-
lapíró társaimra, kikkel sok keserű pole-
miát folytattam elvi okból, kikkel hosszú
évek során elvi küzdelmeket vívtam, hogy
az igazságot kimondtam a legridegebből
mindig, megirtam a maga meztelenségében.

Ha tetszik az igazság, im itt van! A
»Tógyi, Tityi, Tátyi« című tárczában még
csak tréfáltam, csipkedtem. Azt hittem,
hogy az az ember, kit évek előtt, miért
resteljem bevallani, tiszteltem, mesteremnek
tartottam, magába tér s ha folytatja is po-
koli, átkos művét, melyet mint a kormány-
párt legdühösebb farkaskölyke már évek
óta cselekszik, de nem tettem fel róla,
hogy annyira menjen vakmerősége, misze-
rint hivatkozzék arra a közönségre, a
melynek zászlaját sárba tapodva csavarta
be, s mint az ellenséges had törzskarának
egyik káplárja, mint el v á r u l ó hada-
kozók ellene.

S ő még erre apellált!
Mi jogom?
Az elv jogán? A tisztesség jogán?
A becsület jogán?
Ezen egyikén sem.

Hanem a tökéletlenség jogán.
Hát én Hentaller Lajos vagyok annak
oka, hogy Tóvölgyi Titusz 27 éves korá-
ban még nem állapodott meg? Én tehetek
arról, hogy valaki politikai szerepre mer
vállalkozni, mielőtt a tyrioki életkorát
elérte, kiknek tudvalevőleg 33 éves koruk-
ban nő be a fejük lágya? Én mentsem,
mentegessem azt az embert, ki ma ezt a
hitet vallja, holnap azt elárulja, lepiszkolja,
gunyolja, sárral dobálja?

Korára nem hivatkozhat Tóvölgyi ur.
A fiatalabb Pitt három évvel volt ifjabb,
mint ő 1866-ban, s már Nagy-Britannia
elnök minisztere volt. Saint-Justöt 26
éves korában vitték a quillótúra, s nem
mentegette magát azzal, hogy egy évvel
fiatalabb, mint Tóvölgyi Titusz lesz 1866-
ban.

Nem ugy uraszkám! Így a politiká-
ban nem alkudhatunk. Ha előbb ment be
a politikai harcok küzdelmébe, mintsem
megállapodott, vonult volna vissza, mint
tették, s teszik annyian, kik belátták, hogy
hibáztak, de elvet, jellemet, erkölcset, sa-
ját magát, s azokat, kiket hitegetett, esa-

képzelmű fölt. Ma nem hiszek abban, a mi
ideális; megtagadom, hogy létezhetik igaz,
őszinte szerelem, becsület magamba, a le-
vegővel együtt azt a gondolatot, hogy: az élet
rövid, hát használjuk fel azt úgy, hogy ne
panaszkodhassunk ellene sohasem.

Csodálatosan rideg, számító és szivtelen
emberek közt nőttem föl. Ön jól tudja, hogy
kik közt s minő körülmények között?
Önállóságra juttattak hamar és az ölte
meg ifju szivem édes ábrándjait.
Minek is álmodni az ifju szivnek?
Pedig én is álmodtam egyszer. Egyszer,
hosszasan, boldogan! Oh, be keserű volt az
a fölébredés, pedig nem vesztettem egyebet:
mint hitemet az igaz szeretetben, mint becsü-
lésemet azok iránt, kik hizelgő rajongással
akarták szivemet megvesztegetni.

Ily alomban mások többit is vesztenek.
De hát nincs könnyebb a nap alatt, mint
elfeledni azt, a kiről azt hisszük, hogy véghe-
tetlenül nagy szerelem köt hozzá.
En is feledtem, mint a hogy ön is fe-
ledni fog édes, jó Ervin. Csak idő kell hozzá
és megszokás. És épen e tudat birt arra
engemet, hogy elmondjak önnek mindent
őszintén.

Mit akar velem?
Kiszakítani abból a körből, a melyben
eddig éltem, a melyben ha nem boldog, ha
nem meglegedett, de végre is elég nyu-
gott valék.

S mit akar cserébe adni e helyett?
Szerelemmel telt szivűt, ugy-e bár?
Ha ma is az volnék, ki két évvel ezelőtt,
a ki lelkesült a költő ama versén, hogy:

logatott, agyonütni, — ez nem megy, —
csakis nálunk szívelhető el, mert közle-
tünk corumpálva van.

A capite foetet piscis!
Így van politikánk. A vezér kezdte, a
Tóvölgyi-féle káplárok jogosultaknak hiszik
magukat, hogy mentegessék politikailag
becstelen tettöket. Azt hiszik, hogy Kos-
suth levelének egy kivonatával elhitetik a
közönséggel miszerint Kossuth Lajos neveli
a Tóvölgyihez hasonlított renegetokat. A
szerecsent nagyon bajos feshérre mosni. —
Akárhogy szappanozza is magát Tóvölgyi
ur, nem segít ő rajta már a gőzfürdő
sem.

Őn Tóvölgyi ur, rikogató hangjával
olyan, mint a római tribun, ki abban az
időben, midőn a világ ura már agóniában
volt, kiült a forumra, s ott nyilvánosan
hirdette, hogy pénzért minden kapható,
erkölcs, becsület, elv, hivatal, toll, egyszó-
val minden.

Őn Tóvölgyi ur, azon emberek egyike,
kik derült kedéllyel képesek megméte-
lyezni a nemzet erkölcseit. Őnt Tóvölgyi
ur, menti cynismusa, de ám nem menti azt
a közönséget, mely ilyen ember szavára
hallgat.

A többit jövőben.
Hentaller Lajos.

Debreczen, febr. 21.
— **Politikai lakoma.** Az országgyűlési
függetlenségi párt a kibékülés öröme nagy
lakomát tartott, melyen a párt csaknem min-
den tagja részt vett; ott volt a függetlenség
ősz bajnoka Gubody Sándor is Nagy-Körösről.
Számos felköszöntés tartott; ezek közt Thaly
Kálmán a párt tulajdonképeni fejezt Kossuth
Lajos tette, a kit kora, lángelméje, be-
folyása és nagy életbölcsessége egyaránt a
párt vezérévé tesznek. Az ő eszméi és ma-
gasztos elvei világítják meg azt a tét, mely
a függetlenségi párt törekvéseinek sorompóját
képezi. Továbbá Kiss Albert a függetlenségi
pártnak egyik erélyes és buzgó tagját, Prónay
Dezso bárót elveti, ki minden tere és min-
den időben a párt elveinek népszerűsítése és
terjesztése mellett harcolt, s a házban dicse-
tetes tevékenységet fejt ki.

— **A takarékpénztári betétek** megadóztatásáról szóló törvény végrehajtása ügyében a
pénzügyér utasította az adófelügyelőket s adó-
hivatalokat, hogy a működésük területén mű-
ködő s keletkező pénztintzetekekről külön jegy-
zékot vezessenek, s a betett pénzeknek a meg-
adóztatás céljából szorosan utána nézzenek.

— **Harmadik egyetem.** A képviselőház
közoktatási bizottsága terjedelmes javaslatot
készített e tárgyban. De azt sem döntötte el,

„Raum ist der kleinste Hütte
Für ein glücklich libend Par!“
akkor oda nyujtanám önnek a kezemet és azt
mondanám: Vezess az élet kezes utain, te
lészesz nekem egyetlen mindenem, érted fogok
élni, és hogy ha kivánod kioltom életemet...

De hát ma?...
Nézzé meg környezetemet! Itt van előt-
tem a születési, vagyoni arisztokrácia; itt
van a szellemfejedelmek csoportja, egyik
csimerével, a másik pénzével, a harmadik
eszével kérkedik s örületes versenybe fogtak
miattam, hogy legyen közöttök egy, ki végre
ézt mondja:
— Nézzétek! Ő enyém! Én tudtam őt
meghódítani, mert nekem voltak a leghatalma-
sabb eszközeim. Most hát már az enyém s el-
veztem bájait! De vigasztalódjatok! Ha meg-
untam, akkor majd eldöböm és az irigyelt
kegybe ti is bejuthatok! No igaz, hogy akkor
már olyanféle leend, mint a kifacsart citrom
héj, melyet fel szoktak rugni a jó izlésűek,
hogy ne legyen utjokba, hogy ne emlékeztes-
sen seukit azon időkre, a mikor nem volt még
eldobott, szertesztépt — rongy!

Őn megrázkódik édes Ervin e szavakra.
Milyen boldog, hogy undorodni tud a való
életől. Így voltam egykor én is. Hanem a
hétköznapi élet, az jó mesterem volt.
Lássá édes barátom, én rólam azt mond-
ják, hogy könnyelmű vagyok. Miért? Mert nem
engedek az ámitásoknak. Jól tudom, hogy mi
lesz sorsom előbb vagy utóbb. Nekem nem a
boldogság, de a kárhozát fog osztályrészü
jutni.
És ma, ma még fönt és büszkén hordo-

hol látna legcélszerűbbnek a harmadik
egyetem felállítását. Vajon Debreczen nem te-
hetne e valamit a maga érdekében?

Dégenfeld Imre gróf

halá a legmelyebb részvetet kellette a fővá-
ros minden körében is. Még azok is, a kik nem
tartoznak a ref. egyházhoz, melynek a meg-
dicsőült elsőrendű bajnoka volt e hazában,
mely sajnálkozással s őszinte részvétellel fogad-
ták a lesújtó halálhírt.

Budapesten a nemzeti kaszinón már a
halalozás napján délután 2 órakor kiut leagott
a gyászlobogó. A ref. főiskola hasonló módon
tanusította a megboldogult iránti részvetet. És
a magyar hitelbank, melynek az agg főur
igazgatótanácsosa volt, helyiségére szintén ki-
tűzte a fekete zászlót.

Felemlítjük még, hogy az öreg gróf pár
évvel ezelőtt súlyos műtéten ment át, folyó
évi február hó 3-ig általában elég kedvező
egészségi állapotnak örvendett. Az említett
napon betegedett meg s azóta állapota folyton
aggasztóbbá vált. A mult heten a család ren-
des orvosa, dr. Korányi Frigyes tanácsára,
Billroth tanár, a híres bécsi műtöt lehozatta;
Billroth azonban a beteg állapotának alapos
megvizsgálása után kijelentette, hogy újabb
műtetre nem vállalkozik, mert attól semmi si-
kert nem remel. A család leggyöngédebb apo-
lása sem tudta életét megmenteni.

Ma délelőtt állították fel a ravalt a
sándorutczai Dégenfeld-palotában. S mint teg-
nap is említők, a gyászünnepély ma délután
tartott meg a kálvintéri ref. templomban s a
Gréga halott az esti vonattal hozatik le
Debreczenen át külön vonattal Tégl-
lásra a családi sírboltba.

Gr. Dégenfeld Imre elhunyt
tároló a családi gyászjelentés így hangzik:
Gróf Dégenfeld Schonburg Gusztáv, neje vajje-
szakai gróf Karacsai Melánia és gyermekeik:
Imre, Pál és Paulina; gróf Dégenfeld Schon-
burg Anna, férje szerémi hg. Odescalchy
Gyula és gyermekeik: Paulina és férje be-
nyicei és micsinyei Beniczky Ádám; Géza
és neje krasznahorkai és csikszentkirályi gróf
Andrássy Eteleka; Ilona, férje vásonkeői gróf
Zichy Zózsef és gyermekük: Gyula és Irma;
gróf Degenfeld Schonburg Ilona, férje bo-
rosjenői Tisza Kálmán és gyermekeik: István,
Paulina, Kálmán és Lajos; gróf Degenfeld
Schonburg Bertha és férje aszódi báró
Podmaniczky Géza gróf Degenfeld Schonburg
Emma, férje nagy-károlyi gróf Károlyi Tibor
és gyermekeik: Ella, Gyula, Imre, Ferencz és

zom fejemet, szemébe tekinthetek bárkinek,
mert nem ternel semmi bűn. De nem soká
tehetem ezt, mert végre is, a siring tartó
szerelem üdvében nem hiszek és én élni akarok
fényben, gazdagságban, a ragyogó pompa
millió neme közt.

Hogy mit mond a világ? Hát mi a vi-
lág? Nehány ismerős pletyka nyelve. S ha nem
is ez volna, hát mit törődöm vele? Ad nekem
a világ valamit? Nem. Adna gunyt, hidegsé-
get, szivtelenséget, ha egykor boldogtalan és
szegény lennék.

Csalódtam, irtóztatóan csalódtam abban,
a kit először szerettem, egy ifju leány sze-
retni tudó szivének isteni erejével. Viragot
hajtott keblem s azt letépte egy ember s ka-
czagott, a mikor a sárba tiporta...

Őn azt kérdi: mi lesz majd szivemből?
A sziv, barátom, végezni fogja a maga
teendőit, az élettan ismert szabályai és tör-
vényei szerint s elvégre is, én fogok tudni
megnyugvást találni abban, hogy eltem folyása
alatt csak azt ismertem: a mi kábit, mámorit
és elszenderít!

Mi áron? Eh, ha valami után epedünk,
mit törődünk annak árával?
Való szerelmet, csöndes boldogságot,
siring tartó hűséget ígér ön, ugy-e bár?

Eszembe jut Göthe Mignonja. Ah! Én is
vágyom ugy messze, nagyon messze! De nem
egy kis parányi kunyhóba, hol családok almok
és fekete kenyérnek száraz héja vár ránk,
oda, hol a palota csillárainak fényét, földig
nyuló tükrök százzsorosítják, hol a mesék
ezeregy éjszakaájának tündér regéi megvalósul-

Antal, melyen elszomorodott szívvel jelentik a forrón szeretett apának, apósnak, nagyapának, illetőleg szépapának: gróf Degenfeld Schönbürg Imrénnek, f. hó 19-én delután 1 órakor, éite 73-ik évében, 2 heti súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei szerdán, f. hó 21-én delután 2 órakor, Budapesten a sándorutczai gróf Degenfeld-féle házban tartandó gyászistenisztelet után fognak a téglási sírboltban örök nyugalomra tetetni. Budapest, 1883. február hóban. Béke hamvaira!

Hajdumegye.

(Hivatalos jelentés a népoktatás állapotáról az 1882-évből.)

I. A népesség száma 20 községben és 11 pusztán = 121962.

II. Elemi, ismételő és polgári iskolák kised-óvodák száma. Felekezeti elemi iskola volt (1880. évi június hó 11-én 16880 sz. a kelt közoktatási miniszteri rendelet szerint számíva) = 69. s ezek közül a. ref. felek. elemi fiskola = 19, leány = 20, vegyes = 6, összesen = 45, b. róm. kath. elemi fiskola = 2, leány = 2, vegyes = 10, összesen = 14, c. gör. kath. elemi fiskola = 2, leány = 3, összesen = 5, d. mózes vallású elemi vegyes iskola = 5, továbbá volt községi jellegű elemi leány isk. = 1, vegyes = 1, összesen = 2. Községi jellegű polgári iskola = 1 vagyis felekezeti, elemi, községi és polgári iskola összesen = 72 volt, a törvény által meghatározott tanév mind a 72 iskolában megtartott, s a tanítási nyelv magyar volt. Ismételő iskola volt: a. ref. felekezeti nélf. = 19, leány = 19, vegyes = 3, összesen = 41, b. róm. kath. felekezeti nélf. = 2, leány = 2, összesen = 4, d. mózes vallású aknál vegyes = 3. e. Községi iskolánál = 1 vagyis ismételő iskola volt, összesen = 60. Kised-óvoda volt 1 ref. felekezeti s 1 községi, összesen = 2.

Hajdumegyében egy iskola esik: 32. 5 kilométerre 1694 lakosra 273. 3 tankötelese 218.7 iskolába járóra.

III. Tankötelesek száma: a. 6-12 éves Helv. hitv. fiu = 5634, helv. hitv. leány = 5574 összesen = 11208, köztök 2. ágostai hitv. Róm. kath. fiu = 525 róm. kath. leány = 563 összesen 1088. Gör. kath. fiu = 584, gör. kath. leány = 415 összesen = 999. Mózes vallású fiu = 307, mózes vallású leány = 313 összesen 620, a 6-12 évesek főösszege = 13915, b. 13-15 éves tankötelesek Helv. hitv. fiu = 2415, helv. hitv. leány = 2412 összesen = 4827. Róm. kath. fiu = 223, róm. kath. leány = 213, összesen = 436 Gör. kath. fiu = 145, gör. kath. leány = 160 összesen = 305. Móz. vall. fiu = 102, móz. vall. leány = 93, összesen = 195. a 13-15 évesek főösszege = 5763. Fennebbieket szerint a 6-12 éves és 13-15 éves tankötelesek összes száma = 19678.

A tankötelesek száma a népességnek 16. %-át teszi, s ebből 1000 lakosra esett 16 1/2 tankötelese.

IV. Iskolába járt 6-15 éves tankötelesek száma. Elemi iskolába járt fiu = 5843, leány = 5623, összesen = 11466. Ismételő iskolába járt fiu = 1889, leány = 2026, összesen = 3915. Polgári iskolába járt fiu = 9, közép iskolába járt fiu = 141. Az iskolába jártak főösszege = 15531. Ezek közül: Helv. hitv. felekezeti elemi iskolába járt fiu = 4753, leány = 4534 ösz. = 9287, ismételő iskolába járt fiu = 1594, leány = 1665, összesen = 3359, helv. hitv. elemi és ismételő iskolákba összesen = 3546. Róm. kath. felekezeti elemi iskolába járt fiu = 447, leány = 483, összesen = 930, ismételő iskolákba járt fiu = 157, leány = 180, összesen = 337. Róm. kath. elemi, ismételő iskolákba összesen = 1267. Gör. kath. fele-

kezeti elemi iskolákba járt fiu = 467, leány = 357, összesen = 924 ismételő iskolákba járt fiu = 98, leány = 140, összesen = 238 Gör. kath. elemi és ismételő iskolákba összesen = 1162. Móz. vall. fel. elemi iskolákba járt fiu = 173, leány = 194 összesen = 367 ismételő iskolákba járt fiu = 32, leány = 36, összesen = 68. Móz. vall. elemi és ismételő iskolákba összesen = 435. Községi elemi iskolákba fiu = 13, leány = 51, összesen = 64, ismételő iskolákba fiu = 8, leány = 5, összesen = 13. Községi elemi és ismételő iskolákba összesen = 77. Közs. polgári iskolába járt fiu = 9. Közép iskolákba járt fiu = 141, összesen = 15531, ezek közül 1000 lakosra 127.3 iskolába járó esett. Az összes iskolába járók az összes tanköteleseknek 78.9 %-át teszi (ha pedig Debreczen sz. kir. várost is ide vesszük, akkor az iskolába járók a tanköteleseknek 84.5 %-át teszi) ha pedig külön választjuk az elemi iskolákba járók számát az ismételő, polgári és közép iskolákba járók számától; azon esetben az elemi iskolákba járt növendékek a 6-12 éves tanköteleseknek = 82.4 %-át az ismételő, polgári és közép iskolákba járt növendékek pedig a 13-15 éves tanköteleseknek 70.5 %-át teszik.

V. Az iskolába nem jártak száma volt összesen = 4147, vagyis a tanköteleseknek 21.1 %-a. — Ezek közül: helv. hitv. = 3382, róm. kath. = 231. — gör. kath. = 245. — mózes vallású = 289.

Az iskolába nem jártak közt nagy számmal voltak a testi fejletlenség miatt ideiglenesen egy évre felmentettek.

VI. Az iskolába jártaknak vallás szerinti kimutatása. Iskolába járt: róm. kath. = 1293, gör. kath. = 1059, helv. hitv. = 12651, ágost. hitv. = 2, móz. vall. 526, vagyis iskolába járt a tanköteleseknek 84.8 %-a, a gör. kath. tanköteleseknek = 81.2 %-a, a helv. hitv. tanköteleseknek = 78.9 %-a, a Mózes vallású tanköteleseknek = 64.5 %-a. Telen nyáron járt iskolába = 14557, csak telen járt s nyáron nem = 974. Tankönyve volt 15044 növendéknek, — s nem volt = 487-nek. Az elmulasztott fel napok száma = 266887, melyek közül megbüntettetett pénzbírsággal = 7876, melyek közül megbüntettetett dorgálással = 88394, melyek közül felmentett = 170617 felnapot mulasztott növendék, — a felmentés főbb okai voltak: nagy sár matti járhatatlan utak, járvány betegség, ruhátlanság. — A mulasztók száma volt összesen = 10194.

A mulasztási bírságból befolyt összesen = 288 frt 30 kr, ebből szegény tanulók segélyezésére fordított 91 frt 50 kr, taneszközökre 163 frt 30 kr, tökéskitétt 3 frt 50 kr.

Az iskolából kiléptettek közül jól tudt írni, olvasni = 1620, — csak olvasni tudott jól = 40 növendék.

VII. A tanítók számáról. Tanító és tanítónő volt (ide számítva 1 kised-óvót és egy kised-óvónőt is) 133 férfi, 7 nő, összesen = 140, ezek közül képesített volt = 128, nem képesített = 12. rendes = 130, segéd = 10. Szolgálati idejüket tekintve: 0-5 évig szolgált = 37, 5-10 évig szolgált 34, 10-15 évig szolgált = 18, 15-20 évig szolgált = 17, 20-25 évig szolgált = 15, 25-30 évig szolgált = 6, 30-35 évig szolgált = 3, 35-40 évig szolgált = 6, 40 éven felül = 4, összesen = 140. Egy tanítóra jutott = 112 növendék (ismétlőkkel együtt). Egy tanteremre = 113 — szintén az ismétlőkkel együtt. (Vég e. köv.)

Színügyi érdekeink.

Debreczen, febr. 21.

XI.

Szintársulatunk jelenlegi tagjai.

Herczeghőné Dancz Nina.

Dramai és társalgási színésznő. Legalább egy van bemutatva a debreczeni közönségnek,

illúzió elszáll s midőn a drága kincs el van pazarolva, akkor sajnálja sok oktalau tékozló, hogy miért nem vigyázott?

Megvallom Ervin, én szerettem őnt! Csak csöndesen édes barátom! Ne vegye valamómat valamire feljogosítónak. Szerettem, mert őszinte, igaz és szerény. Szívet kínál szívért; szerelmet ajánl és csöndes boldogságot viszson szeretetért, — de én nem tudom azt megadni önnek.

Aztán nem szeretném, hogy versenyt fúsanak itt körömben a sok eszeveszettek. Azok hadd járják a szelmalom harczot, hadd fússanak. Mig nyakokat nem szegik, mig tönkre nem jutnak, mig öngyilkosok nem lesznek.

Nem akarom, hogy önnek ilyen sorsa legyen. Ön boldoggá óhajtaná tenni, ugy beszéltem, mint ha nem is földi nem is gyarló asszony volnék. Kösönöm. Hálás leszek érte; — de szívet és szerelmet ne kívánjon tőlem, boldogtalanná tenné azok bírása őt.

Szép fenséges ideál eszmék alma az ön kebelében. Hiszem, sőt jól tudom, hogy azokkal még nagyon boldog lesz. Fog találni egy ártatlan, még meg nem mélyezett szívet, melyet a napfényes bűvös kör meg nem csábított el, kinek érzelmei nem fognak diszszonanciát képezni az önéivel.

Elfognak vonulni a világ zajától. Keresnek egy csendes megnyugvást helyet, hol a szerelem leend éltetőjük, hol nem fogják hallani a kalmár világ zúzódkodó hangját, hol a szerelem napfénye fog derengni fölöttük, mely ápolni és nagyra fogja növesztetni azt a magasztos érzelmet, melyet hiába akarnék magamban éltetve költönni, mert korán elfálszom.

Pedig ó voltaképen a Krecsányi társulatnak tündérkirálynéja, — hiszen ő játszta: „Hamupipó”-két, „Hófehér”-két, „Tündér Hóna”-t, coeliáját, cheristanéját és minden égi tü neményeket. — Már megjelenése is olyan légiesség; járása könnyed, mozdulatai plastikusak, hangja zengzetes, — szóval igazi kis tündér! — A szép ovális arc színe „Milch und Blut” mint a német mondja; — nagy beszélő kéz szeméi bájosan tekintenek feléd, — mint az erdő közepén levő tó, — szeretnél belemerülni s úgy boldogan kimülni! — Szája tele gyöngygyel, tele mosolyval; hófehér vállak; — ölélesre termett karjai, két oly picinyke kis kacsócskák végződnek, melyekről a legvénebb kecske is lenyálná a söt.

S mindezeknek koronáját az a megbámulásra méltó hosszú és tömött arany-szőke haj teszi fel, mely a nőnek legszebb ékessége! — A tündéri hódításokon kívül azonban vannak olyan szerepei is, melyek nem a leghaladatosabbak. — A kedvese által megcsalt Rózsi a cigányban, a szenvedő Örzse a „Bettyár kendőjében”, — a legény után járó Fedi Boriska a „Falu rosszá”-ban, — Ophelia „Hamlet”-ben Griselidis, — Louise a „Két Rantzán”-ban, — Eszther a „Czifra nyomorúság”-ban mind oly szerepek, melyeket formaliter végig kell sürni.

Nincs pedig nagyobb ellenségem, — mint a síró asszony. — Már több határozattal találkozunk „Nana”-ban, — a Fekete-örvös — Paulin-ja és Markitta a hóherányuál, — bár ezekben is szomorú véget ér, de legalább önmaga intési sorsát és alkotja az eseményeket. A „Fenn az ernyőn nincsen kas”, Hétházy báróné a „Stomfay”-ban már oly szerepei, melyek épen a legkedvesebb, legelőnyösebb színen tűntetik őt elő. — Az, a hol unatkozunk” vigjátékban pedig olyan kedves csókos kis menyecske, — hogy szinte csókolni való! — No lám, fokozatosan mily szépen eljutottunk a sentimentalizmustól a materialis enyelgésig.

H. Dancz Nina asszony a mily jól tudja mindig szerepét, épen oly helyes fel fogása is. — Hanem tolettjei nagyon ósdiak annyira, hogy némelyiken feltűnően meglátszik már a viseltség. — Ezen segíteni kell, — mert a község, kivált pedig annak női-része nagyon szigorú e tekintetben, — ha nem mindig újat akar is látni, de legalább egy kis újítást. — Kedves Ninon nagysám! „Ein bisserl” aufmischen, ein bisserl” aufreischen — o tolettet — az nem volna rossz!

Hogy H. Dancz Ninát Krecsányi jövőre is megtartsa, azt tőle, mint okos, tapintatos embertől elvárjuk, — ha nem a nyári vándorlásokra is, de legalább a téli sáisonra, Debreczennek. Mert mi türes tagadás benne, mi szeretjük a kis Ninót, és ő is minket.

Csatár Győző.

Operette-bariton. — A kedves emlékeket hátrahagyott Traversus után szomorú napok következtek. — Tótfalusi okozta azokat. — Mátyás király után — Dobzse László! — de hát a sivatag orozslányát is a sakál morgása követi.

Már-már kezdtünk desperálni, — midőn szabadtóként megjelent: Csatár. — Régen nem volt füleinknek ily kellemesen olvadékonnyezése; — a sziv-hurjait oly lágyan, melegen érintő hangok azok, hogy szeretnénk örökké hallani.

Istenem! — ez az ügyetlen fellépésű, felszég járásu, pongyola-frater, — mily kincset bir torkában! — Se játszani, — se alakítani, — se öltözni nem tud, s mindezt örömmel megbocsátjuk neki, — mikor énekel. — Szerelmesek vagyunk mindnyájan a hangjába.

Pedig Csatár elég csinos ember arra, hogy a szépnem egyébként is érdekesnek találja; — igaz, hogy nem vetekedhetik Traversszel, sem játékokban ügyesség, sem pedig éterén, ki midőn a „Corneville harangok-

ban” Harry marquis festői costume-jében megjelent, nem egy kis zivecske dobogott a vágytól, bejárni vele akár tiszser is e világot.

De Csatár hangja sokkal kellemesebb, behizelgőbb, érzéstelibb; a Traverszéban volt egy kis rideg darabosság. Maradandó lesz emlékezetünkben a „Corneville harangok” gyönyörű dallamain kívül a „Furca háboruban” a Melanie walzer, a „Kisasszony feleségében” mint Hannibál, — Mathieu apó a varázshedűben, az „Üdvöské”-ben mint Pippó remekel a pulyka-áriában, — kivált mikor Vadnay kisasszony jutalomjátéka volt; — Murzuka a „Giroflé”-ben és a „Makaroni-árus” „Cosoleto”-ban jó alakok. — E mellett második-betyárokat, a Kósza Gyurkát is igen jól adja, csak finom játékok és szerepeket ne kívánjunk tőle. — Van azonban egy megbocsáthatlan bűne is. — Kancsu-koffot — ezt a megbecsülhetetlen, rokonszenves alakját a legutóbb igen kedvelt „Fatinicza” operettnek tönkre silányítja, földre tiporja. E szerepet el kell tőle venni, s inkább Némethnek adni, fogadom, többet csinál belőle.

Ugy tudjuk Csatár sem marad Krecsányinál, kinek ugyan most ismét d... ja van az aradi színház leegése hajléktalanul, — hiszen egy egész jól szervezett színtársulatot akkor, a midőn a mi igazgatónk saját társulatából már-már minden jó tagot elszalasztott. Zoro.

Törvényhozás.

Budapest, febr. 20.

A képviselőházban ma változatos tárgysorozat volt napirenden. Minden előtt a gyógyítatlan közveszélyes elmebeteg elhelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalattat és Thaly s Rakovszky előadó rövid felszólalása után egy alánosságban, mint részleteiben változatlanul elfogadtatt.

Ezután következett a „társas kocsi”-üzlet gyakorlásáról Budapestén” szóló javaslat tárgyalása. Baross Gábor előadó röviden indokolta a javaslatot, és részletes tárgyalás alá vetetett. A részletekkel, nevezetesen az 5. §-nál többen szólaltak fel, mint Madarász, József, Baross, Országh, Lázár Ádám, Rakovszky, Almássy. Az eszmecsere vége az lett, hogy Madarász módosítványt elfogadtatt, mely szerint azok, kik a társas-kocsi-üzletet gyakorolják, e jogot elvesztik, mihielyt az ületet három hónapig át nem folytatják. Egyebekben a javaslat változatlanul ment keresztül.

Most a phylloxera terjedése elleni óvintézkedéseket tartalmazó javaslat került tárgyalás alá. Baross Gábor előadó indokolván a javaslatot, Herman Ottó hosszas recriminációba bocsátkozott a volt földmívelési miniszter, Kemény báró ellen, azzal vádolva őt, hogy könnyelműen bánt a pénzzel a kísérletekre: gunyolta a phylloxera-biztosokat is, kik közül az egyik — Tolnabán — gukkerrel nézte a szőlőhegyet és azt jelentette, hogy nincs semmi baj, minden rendben van.

Széchényi Pál miniszter ugy a hogy tudta, védte miniszteri elődének eljárását. Kemény akkori miniszter a phylloxera-bizottság többségének véleményét fogadta el s Hermant az bántja, hogy akkor kisebbségben maradt, miért is kilépett a bizottságból második-harmadmagával, de a bizottságnak kivülök még számos tagja volt.

Göndöcs szölt még, azt kívánva hogy ne mondassék ki a tilalom oly szőlőterületekre, melyeken nincs baj. Göndöcs némely kifejezései ezuttal is derültséget keltettek. Nevezetesen mikor azt mondta, hogy a biztos nézze meg az ilyen szőlőből kivitt növényrészeket, arra való a nagyító üveg (s ekkor a saját szemüvegét tartá orra elébe); nézze meg — ugy mond — s győződjék meg róla, hogy nincs bogár, ha csak a maga fejében nincs. (Ekkor szónok a saját fejére mutatott, a mi természetesen nagy derültséget keltett).

elfeldve? meddig? ... S ha megtalálnók unni, mi lenne akkor?

Eh, ne is gondoljunk rá! Siessen ön. A vonat egy óra mulva indul, ne maradjon le. Aztán igyekezzek feledni. Higye el könnyen fog az menni. Egy új ismeretszög mindent el-takar!

Egy csókot kap ön homlokára; így, de le is töröm, hogy ne legyen nyoma, hogy ne égesse soha...

Feledjen el. Isten vele örökre!

És Ervin homlokát még is égette az a csók, soká nagyon soká, de még sem örökre. Pályáján gyorsan emelkedett. Csodálkozott rajta mindenki, csak ő nem. Ő tudta, hogy honnan jő az a nagy szerencse, de még csak nevét sem hallotta annak a tüneményes szép nőnek soha sem.

Pár év tized mulva felede az egész eseményt. Mint irigyeit, gazdag családos ember, mint első rangú állam hivatalnok, boldogan élt egyik világon.

Egyszer egy párisi lapban, sajtóságos hír ragadta meg figyelmét. A Seine egyik csatornájából egy rég enyészetnek indult nőihullát fogtak ki, — írja ama lap — melyen ruha sem, volt de egy értékes nyakéket találtak nála, mely egy uralkodóház egyik férfitagja nevének kezdőbetűivel volt ellátva.

Benne két szál haj és egy gránát-virág volt elrejtve...

Ervin nagyot sóhajtott és megreszketett. A család napfénytől melegített légnék utolsó áramlata érintette őt meg.

Szombati János.

nak, hol a fényt, pompát, csillogást, az én bajaim fogják elhomályosítani.

Igy, így édes Ervin! Mert én csillogni, fényleni akarok. Mámort akarok élvezni s ez lesz az én életem.

Tetszenék önnek az, hogy ön mellett ily hitvány nő legyen? Oh, őnt megölné a tudat, mert hiszen ön ideálista, a ki nem tudja fel-fogni, hogy a szerelmet el lehet árusítani — nem es érczpenzeket, melyeket a kereskedés-szekben fel tudnak váltani. Ezen csipkét, bársonyt, selymet és mindent lehet vásárolni, de az ideál eszmék nem adnak egy — selyem ruhára való szövetet!

Pedig a selyem ruha suhogása olyan igaztón édes, olyan sok minden keservet elhallgattató!

Hitvány életelek, ugy-e bár? De leg-abb — életelek.

Nem kacag ön felettök? Miért nem? Igaz! Őn azt hiszi, hogy ez mind nem igaz, mert nem tud olyan leányt képzelni, ki ha szerelmet kínál nekik, azt merje kérdezni: mennyit adsz érte?

Ne higgye, hogy a szerelem egy örök és megoszthatatlan lenne, mint az istenség fogalma! Az ily költői felfogás neveléses ábránd, a mely mellett könnyen éhen lehet halni!

Es végre is, azaz igazi, a valóságos élet a mint én elmondtam önnek. A többi hazug-ság, álom, fikció! Lehet gazdagnak vagy szegénynek lenni, lehet selyemben bársonyban, gyémántok fénye közt csillogni, szerelem nélkül, lehet száraz kenyér megcsontosodott háján rágódni — forró érzelmelem tele levő szívvel, csak hogy elvégre megjő a családás, az

A módosít el Csant szerint „abbauh lat válto ezzel ki

Fra ság. Fre tegnap é miatt és kozik a ezután F neki ugy miniszter g a d t a

A megalaku A T kormány marát va szavezere a képvisé akadályoz mellett is Töb delemek k szolgáló küszöbön

G i hatalmak velük, ho diplomatia unnepeye jus hónap

A k Londonba 8 esztend

A m jelentik községek minél szék kokat kés ban a n i t t e n f o l y t o r v a i n e h i l i s m a n n a l, a k h o g y v i s s z a h a d s e r e g b e m e r t l e k a K a u k a z i a t o s - e z r e m e k m i a t

* Si készletőség Felhívjuk nagy férfiközönséget nyakait mert az e szen kell

* Gy gyaszt, a halálával nemcsak a intézet ház letbeli elnd lön vonato rosunkon neje mellé nyira szer ban is!

* Ref czeni ref. bizottsága kuló gyüle zeki ülne már régei úgyszeretet szerint a f ott A n e tegnap Mé T ő t h M i jegyző J e t t a l t i t z t a t t a k

* E kivaló tehé szenvedelye denesetre e zett s szinje szerepésük lelkesedés, fölment ben mi meg va ségünk, me kivaló érze föllepteit m kisérni.

* Az tárgyában v ról a kolozs lozsvári „M hivasra ma czeni vezére az egylet, a vándorgyűlé elvállalt kö

